

Lokal enskild vägförrättning

för genomgående förbättring av fastighetsregistret

Vägnätet av enskilda vägar utgör grunden för fastigheternas närtrafik. Det befintliga vägnätet och de vägrätter som beviljats under lång tid överensstämmer inte längre till alla delar. Syftet med en lokal enskild vägförrättning som görs på Lantmäteriverkets initiativ är att förbättra fastighetsregistret och förtydliga fastighetsdatasystemet.

Vägrätt innebär en permanent nyttjanderätt för vägförbindelse. Tydlighet i fastighetsdatasystemet förutsätter att vägrättens parter och rättighetens läge återfinns i fastighetsregistret och att de rättigheter som antecknats i registret baseras på beslut som fattats i lantmäteriförrättningar. Dessutom är det viktigt att rättigheter som inte längre behövs raderas ur registret och systemen.

Vägärenden kan vara förenade med många oklarheter

Nätet av enskilda vägar har bildats under årtiondenas gång. Det kan finnas officiella rättigheter på en del av vägnätet men en del av vägnätet kan sakna sådan vägrätt men används trots det. Det kan finnas ägor inom området som inte har någon officiell färd rätt alls. Vägens verkliga bredd i terrängen kan skilja sig från det vägbeslut som fattats en gång i tiden.

Varför behövs en lokal enskild vägförrättning?

Syftet med en lokal enskild vägförrättning är att ordna färdslätterna i området till att motsvara fastigheternas verkliga färdslöshet, med beaktande av det befintliga vägnätet i området samt frågor i anslutning till tydligheten och tillförlitligheten i fastighetsregistret. Förrättningsområdet är typiskt ett område som omfattar cirka 200–300 fastigheter där alla vägrätter behandlas i samma förrättning.

Slutresultatet blir ett vägnät som betjänar alla fastigheter i området. Efter förrättningen framgår alla vägrätter i området av fastighetsregisterkartan så att det inte längre finns något behov av att studera gamla arkivkartor.

Vad sker i förrättningen?

Den regleringsplan som utarbetas i förrättningen är en karta där alla nödvändiga vägrätter i området märks ut. Regleringsplanen finns till markägarnas påseende innan beslut fattas. Besluten fattas i ett förrättnings sammanträde dit alla fastighetsägare i området kallas.

Vägens bredd anges till dess verkliga bredd i terrängen. Planen är ett förslag för grundande av permanenta rättigheter.

I regleringsplanen anges inte vägrätter som undanröjs. Om en tidigare vägrätt inte anges i planen kommer den att tas bort.

En fastighet eller ett skifte kan ha en tidigare vägrätt men vägen har inte byggts i terrängen. Om en sådan rätt är den enda vägförbindelsen till fastigheten eller skiftet tas inte rätten bort.

Avtalsgrundad nyttjanderätt

Avtalsväg kallas en väg som inte har fått officiell rättighet, men markägaren har godkänt att vägen byggs och används. I den lokala enskilda vägförrättningen strävar man efter att grunda permanent vägrätt för en sådan avtalsväg. I förrättningen förutsätts inte muntliga medgivanden eller presentation av skriftliga vägavtal. Om vägen redan används antas det att avtal finns. Markägaren till den belastade fastigheten kan dock neka till att vägrätt grundas. I det fallet sker fortsatt väganvändning med avtal som grund.

Vägen i terrängen kan också ha blivit bredare än vad som bestämts i tidigare vägbeslut. Medgivande från den belastade fastighetens markägare antas finnas. Även i detta fall kan markägaren i allmänhet neka till breddning av vägrätten.

Ersättningar

Principen för förrättningen är att följa markägarnas avtal och medgivanden. Ersättningar på grund av nya vägars nyttjanderätt anses vara överenskomna mellan markägarna såvida inte annat framförs. Av denna anledning bestäms inga ersättningar i förrättningen. Om det krävs ersättningar för vägrätt grundas den i allmänhet inte i förrättningen.

Vägars underhåll

Underhållet för en enskild väg hör till vägdelägarna gemensamt. I förrättningen grundas nödvändiga vägrätter för vägnätet i området, men frågor i anslutning till underhållet bestäms inte. Inte heller grundas nya väglag. Vägdelägarna kan avtala om frågor i anslutning till vägnätets förvaltning och underhåll, eller vid behov ansöka om en separat enskild vägförrättning för att behandla dessa.

Förrättningskostnader

Kostnaderna för en lokal enskild vägförrättning som sker på Lantmäteriverkets initiativ betalas med statliga medel.

Ändring i förrättningen och de beslut som fattats kan sökas hos jorddomstolen. Förrättningsingenjören förklarar förfarandet vid ändringssökande.

Efter avslutande av förrättning

Utdrag ur förrättningshandlingarna skickas till de fastighetsägare vars fastigheter har varit föremål för förrättningen. Handlingarna skickas elektroniskt via tjänsten Suomi.fi om fastighetsägaren har tagit tjänsten i bruk.

Handlingarna arkiveras varaktigt i ett elektroniskt arkiv och de vägrätter som behandlats i förrättningen registreras i fastighetsregistret.